

Ғылым бар жерде - жеңіс бар!
Победа там - где наука!
Victory is where science is!

ISSN 2958-5694 (Print)
ISSN 2958-5708 (Online)

Ғылыми-білім беру журналы
Научно-образовательный журнал
Scientific and educational journal

Ұлттық Ұлан Академиясының ХАБАРШЫСЫ

№3 (61) 2026

ВЕСТНИК

Академии Национальной
гвардии Республики Казахстан

BULLETIN

of the National Guard
of the Republic of Kazakhstan

Журнал 2011 жылдан шыға бастады Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланы академиясының
басылымы Бас редакторы полковник А.Қ. Тоқышев

**Ғылыми-білім беру журналы «Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланы академиясының
ХАБАРШЫСЫ» - «ВЕСТНИК Академии Национальной гвардии Республики Казахстан»
Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігінің Ақпараттандыру
комитетінде тіркелген, 28 қазан 2022 ж. № KZ73VPY00058079 куәлігі.**

*Журнал ҚР ҒЖЖБМ ҒЖЖБССҚК әскери іс және қауіпсіздік бойынша негізгі қорытындыларды
жариялауға, ұсынған ғылыми басылым
(2023 жылғы 28 сәуірдегі № 188 бұйрығы)*

Редакцияның мекен-жайы мен телефоны: 150009, Петропавл қаласы, Ж. Қизатов к., 6.

Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының академиясы.

Әскери-ғылыми орталығы Телефон: (8 7152) 50-78-88, Тел./факс: (8 7152) 50-74-83; E-mail:

Vestnik@ang.edu.kz

Журнал жылына 4 рет шығарылады

Мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді

Журнал издаётся с 2011 года Издание Академии Национальной гвардии Республики Казахстан

Главный редактор полковник Токушев А.К.

**Научно-образовательный журнал «Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланы
академиясының ХАБАРШЫСЫ» - «ВЕСТНИК Академии Национальной гвардии Республики
Казахстан» зарегистрирован в Комитете информации Министерства информации и
общественного развития Республики Казахстан, свидетельство № KZ73VPY00058079 от 28
октября 2022 г.**

*Журнал рекомендован КОКСНиВО МНиВО РК для публикации основных результатов по
военному делу и безопасности (Приказ № 188 от 28 апреля 2023 года)*

Адрес и телефон редакции: 150009, г. Петропавловск, ул. Ж. Кизатова, 6, Академия
Национальной гвардии Республики Казахстан.

Военно-научный центр. Телефон: (8 7152) 50-78-88, Тел./факс: (8 7152) 50-74-83; E-mail:

Vestnik@ang.edu.kz

Журнал выходит 4 раза в год

Мнения авторов не отражают точку зрения редакции

The magazine has been published since 2011. Publication of the Academy of the National Guard of
the Republic of Kazakhstan Editor-in-chief Colonel Tokushev A.K.

**The scientific and educational journal "Kazakhstan Republikasy Ultty Ultans
akademiyaşyny KHABARSHYSY" - "BULLETIN of the Academy of the National Guard of the
Republic of Kazakhstan" is registered with the Information Committee of the Ministry of
Information and Social Development of the Republic of Kazakhstan, certificate No.
KZ73VPY00058079 of October 28, 2022**

*The journal is recommended by KOKSNiVO MNiVO RK for the publication of the main results on
military affairs and security (Order No. 188 of April 28, 2023)*

Address and telephone number of the editorial office: 150009, Petropavlovsk, st. Zh. Kizatova, 6,
Academy of the National Guard of the Republic of Kazakhstan.

Military Science Center. Telephone: (8 7152) 50-78-88, Tel./Fax: (8 7152) 50-74-83; E-mail:
Vestnik@ang.edu.kz

The magazine is published 4 times a year

Authors' opinions do not reflect the opinion of the editors

РЕДАКЦИЯЛЫҚ АЛҚА
РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ
EDITORIAL BOARD

Бас редакторлар / Главные редакторы / Chief editors

Тоқышев Артур Қалиақпарұлы, *магистр*
Токушев Артур Калиакпарович, *магистр*
Tokushev Artur Kaliakparovich, *master*

Бас редактордың орынбасарлары / Заместители главного редактора / Deputy chief editors

Альназирова Руслан Бейсекұлы, *философия (PhD) докторы*
Альназирова Руслан Бейсекович, *доктор философии (PhD)*
Alnazirov Ruslan Beisekovich, *Doctor of philosophy (PhD)*

Ғылыми редакторлар / Научные редакторы / Scientific editors

Иманов Амангелді Қалкенұлы, *педагогика ғылымдарының кандидаты*
Иманов Амангельды Калкенович, *кандидат педагогических наук*
Imanov Amangeldy Kalkenovich, *Candidate of Pedagogical Sciences*

Редакциялық алқа / Редакционная коллегия / Editorial board

Ахметов Жумабек Хатиоллаевич, *әскери ғылымдар докторы*
Ахметов Жумабек Хатиоллаевич, *доктор военных наук*
Akhmetov Zhumabek Khatiollaevich, *Doctor of Military Sciences*

Корабельников Александр Андреевич, *әскери ғылымдар докторы*
Корабельников Александр Андреевич, *доктор военных наук*
Korabelnikov Alexander Andreevich, *Doctor of Military Sciences*

Булойчик Василий Михайлович, *техника ғылымдарының докторы*
Булойчик Василий Михайлович, *доктор технических наук*
Buloychik Vasily Mikhailovich, *Doctor of Technical Sciences*

Рустамбаев Мирзаюсуп Хакимович, *заң ғылымдарының докторы*
Рустамбаев Мирзаюсуп Хакимович, *доктор юридических наук*
Rustambaev Mirzayusup Khakimovich, *Doctor of Law*

Серкпаев Мухтар Омирсерикович, *тарих ғылымдарының докторы*
Серкпаев Мухтар Омирсерикович, *доктор исторических наук*
Serkrpaev Mukhtar Omirserikovich, *Doctor of Historical Sciences*

Петрусович Аркадий Аркадьевич, *педагогика ғылымдарының докторы*
Петрусович Аркадий Аркадьевич, *доктор педагогических наук*

Arkady Arkadyevich Petrusevich, *Doctor of Education*

Мырзалинова Алма Жәкімқызы, *педагогика ғылымдарының докторы*

Мурзалинова Алма Жакимовна, *доктор педагогических наук*

Murzalinova Alma Zhakimovna, *Doctor of Education*

Махмудов Розмет Муратович, *педагогика ғылымдарының докторы*

Махмудов Розмет Муратович, *доктор педагогических наук*

Makhmudov Rozmet Muratovich, *Doctor of Pedagogical Sciences*

Василевский Валерий Борисович, *әскери ғылымдарының кандидаты*

Василевский Валерий Борисович, *кандидат военных наук*

Vasilevsky Valery Borisovich, *Candidate of Military Sciences*

Әбжанов Бауыржан Садықұлы, *философия (PhD) докторы*

Абжанов Бауржан Садыкович, *доктор философии (PhD)*

Abzhanov Baurzhan Sadykovich, *Doctor of Philosophy (PhD)*

Батыров Марат Ескенұлы, *педагогика ғылымдарының кандидаты*

Батыров Марат Ескенович, *кандидат педагогических наук*

Baturov Marat Eskenovich, *Candidate of Pedagogical Sciences*

Плешаков Анатолий Андреевич, *тарих ғылымдарының кандидаты*

Плешаков Анатолий Андреевич, *кандидат исторических наук*

Anatoly Andreevich Pleshakov, *Candidate of Historical Sciences*

Сартаев Жанбатыр Нұртайұлы, *медицина ғылымдарының докторы*

Сартаев Жанбатыр Нуртаевич, *доктор медицинских наук*

Sartaev Zhanbatyr Nurtaevich, *Doctor of Medical Sciences*

Корнилов Александр Александрович, *әскери ғылымдарының кандидаты*

Корнилов Александр Александрович, *кандидат военных наук*

Kornilov Alexander Alexandrovich, *candidate of military sciences*

Бектұрсынов Нұрбай Кеңесбекұлы, *философия (PhD) докторы*

Бектурсунов Нурбай Кенесбекович, *доктор философии (PhD)*

Bektursunov Nurbay Kenesbekovich, *Doctor of Philosophy (PhD)*

Алтынбеков Денис Шамильевич, *философия (PhD) докторы*

Алтынбеков Денис Шамильевич, *доктор философии (PhD)*

Altynbekov Denis Shamilievich, *Doctor of philosophy (PhD)*

Әбілмәжінов Алмаз Айтжанұлы, *философия (PhD) докторы*

Абильмажинов Алмаз Айтжанович, *доктор философии (PhD)*

Almaz Aitzhanovich Abilmazhinov, *Doctor of philosophy (PhD)*

Саркенқызы Ақмарал, *филология ғылымдарының кандидаты*

Саркенқызы Ақмарал, *кандидат филологических наук*

Sarkenkyzy Akmaral, *Candidate of Philology*

Әлжанова Раушан Сайранқызы, *тарих ғылымдарының кандидаты*

Альжанова Раушан Сайрановна, *кандидат исторических наук*

Alzhanova Raushan Sairanovna, *Candidate of Historical Sciences*

Анцибор Елена Сергеевна, *магистр, оқытушы-зерттеуші*
Анцибор Елена Сергеевна, *магистр, преподаватель-исследователь*
Antsibor Elena Sergeevna, *research teacher, master*

Техникалық редактор / Технический редактор / Technical editor

Ағатаева Дана Серікқызы, *магистр*
Агатаева Дана Сериковна, *магистр*
Agataeva Dana Serikovna, *master*

Жауапты хатшы / Ответственный секретарь / Responsible secretary

Атығаев Жомарт Айтқұлұлы, *магистр*
Атыгаев Жомарт Айткулович, *магистр*
Atygaev Zhomart Aitkulovich, *master*

Жауапты менеджер / Ответственный за выпуск / Responsible manager

Усеинов Мейрбек Мамбетович, *магистр*
Усеинов Мейрбек Мамбетович, *магистр*
Usseinov Meirbek Mambetovich, *master*

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ / TABLE OF CONTENTS

ҰЛТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІК ТЕОРИЯСЫ

ТЕОРИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

THEORY OF NATIONAL SECURITY

АБЖАНОВ Б. С. Методологические основы адаптивного противодействия террористическим угрозам в условиях цифровизации и гибридного противоборства	14
АКИМБАЕВ Е. Ж., АСИЛОВ Н. Т., ОДНОВОРЧЕНКО Д. М., ТЛЕГЕНОВ К. Н., СЕМЧЕНКО А. Г. Совершенствование учебно-материальной базы допризывной подготовки в контексте обеспечения национальной безопасности	22
АКЫЖАНОВ Р. Ж., ЯКУБОВ Р. А., КАБЫЛБЕКОВ Б. О. Роль и место национальной гвардии в противодействии современным угрозам национальной безопасности государства	35
БЕНКЕ А. А. Этические и правовые основы применения силы подразделениями Национальной гвардии Республики Казахстан: принципы соразмерности и необходимости	49
ЕРИНБЕТОВА Л. К., САТАНОВА Л. М., МАДАЛИЕВ Т. П., РЮСТЕМОВА Ж. А. Шет елдердегі қылмыстық жазалар мен балама ықпал ету шараларын салыстырмалы құқықтық зерттеу	57
ИСКАКОВ А. М. Анализ наиболее вероятных угроз национальной безопасности Республики Казахстан в современных условиях	69
КОЙШИГАРИНА Г. М., МҰҚЫШЕВ А. А. Таяу шығыс геосаясатындағы ормуз бұғазы әскери-стратегиялық маңызы туралы мәселеге	78
MATYSHEVA A. M. Establishing criminal liability for spiking: problems and prospects of legal regulation	86
МЕНДЫБАЕВА С. А., БЕНКЕ А. А. Қазақстан Республикасының жаңа конституциясы преамбуласындағы адам құқықтары мен «Әділетті Қазақстан» қағидаларының құқықтық-философиялық негіздері	97

МЫРЗАГУЛОВ Н. М., САРСЕНБАЕВА Б. Б. Оперативно-тактическая модель противодействия незаконному обороту оружия в Республике Казахстан: доказательственная цепочка, процессуальные фильтры и сетевой подход 106

СЕКЕНОВ Д. А., СЫЗДЫКОВ А. Ж., МУКАНОВ Д. Ж. Правовые механизмы противодействия экстремизму и терроризму в Казахстане: системные риски и приоритеты совершенствования 123

ТУГЕЛБАЕВ У. Е., ЖУМАТАЕВ А. Н., СМЕТОВ К. Т. Возможности использования искусственного интеллекта в правоохранительной деятельности по противодействию финансовой преступности и преступлениям, совершаемым с использованием криптовалют 131

ШАПАШЕВ М. А., АЛЬНАЗИРОВ Р. Б., КЕНЖЕБАЕВА А. М., НУРСЕИТОВ Н. Г. Ұжымдық қауіпсіздік туралы шартты ұйымдастыру форматындағы әскери-техникалық ынтымақтастықтың мазмұны және мағынасы 140

ШИДЕМОВ А. Г., МАТЫШОВА А. М. Педофильный инцест как угроза национальной безопасности: уголовно-правовые и криминологические аспекты противодействия в Республике Казахстан 151

ТАРИХ. ТАКТИКА ЖӘНЕ ЖЕДЕЛ ӨНЕР
ИСТОРИЯ. ТАКТИКА И ОПЕРАТИВНОЕ ИСКУССТВО
HISTORY. TACTICS AND OPERATIONAL ART

АБДЫКУЛОВ А. А., КОЙЧЫКУЛОВ К. Ж., БАТАЛЫГИН И. А., ФЕДОСЕЕНКО К. В. Особенности тактических действий траншейной войны 163

АБИЛЬМАЖИНОВ А. А., АВЕНОВ Т. К., САРЖАНОВ К. Ж. Теоретические положения и практические рекомендации в теорию тактики национальной гвардии по вопросам управления, взаимодействия и всестороннего обеспечения 168

АЛЬЖАНОВА Р. С., МЕЙРАМОВА А. Б. Система лагерного питания в КАРЛАГЕ: нормативные предписания и практика их нарушения (по документам НКВД) 176

БАЙМАНОВ А. А. Әскери саладағы сыбайлас жемқорлықтың Генезисі мен дамуы: тарихи талдау 190

БЕЙСЕНОВ Е. А., УСЕИНОВ М. М. Философский анализ применения сил и средств Национальной гвардии Республики Казахстан при массовых беспорядках в условиях современных гибридных угроз	199
БЕКТУРСУНОВ Н. К. Опыт и практика применения иностранных войск и специальных подразделений в спецоперации	207
ДАРКЕЕВ Е. К., КАБЖАПАРОВ Б. У. Особенности тактики действий боевого разведывательного дозора в наступлении	217
ЖАМПЕИСОВ Г. Н., АБДЫКАЛЫКОВ А. Т., ИСКАКОВ А. М. Концептуальная модель пункта управления бригады Национальной гвардии Республики Казахстан в условиях современных угроз	224
КАБЖАПАРОВ Б. У. Современные подходы к ведению оборонительного боя общевойсковым подразделением	239
КОЖАГУЛОВ Н. С. Теория и практика применения военных карт	249
КУЛЬБАЕВ Ж. Ж. Внедрение и использование средств визуализации при подготовке и несении службы по охране объектов уголовно-исполнительной системы с личным составом караулов	255
КУПТИКБАЕВ Д. К. О сущности боевой мощи вооруженных сил	266
МЕЙРБЕКОВ Е. Н., НУРТАЕВ М. К., КАДИРКУЛОВ Ш. К. Современные вооруженные конфликты, их сущность и факторы возникновения	279
МОЛДАБЕКОВА Ж. А., СЕРКПАЕВ М. О. Байжігіт Жантеліұлы — тархан рода Атығай: военный предводитель и казахско-российские взаимоотношения в Северном Казахстане (1740–1760-е гг.)	286
ТОКУШЕВ А. К. Концептуальная модель органа управления временной оперативной группировки регионального командования Национальной гвардии при противодействии захвату или блокаде отдельной местности (объектов) деструктивными силами	294
ҚАБЫЛБЕКОВ Б. О. Жиынтық тактикалық топ ұғымының анықтамасын нақтылау мәселелері	306

ТЕХНИКА ЖӘНЕ ҚАРУ-ЖАРАҚ. ӘСКЕРИ ТЫЛ
ТЕХНИКА И ВООРУЖЕНИЕ. ВОЙСКОВОЙ ТЫЛ
TECHNIQUE AND ARMAMENT. MILITARY LOGISTICS

- ГАЛИЕВ В. Н., ШАЯХМЕТОВ К. С., АХМЕТЖАНОВ А. С., ГАБДУЛЛИН А. А.** 314
Особенности планирования работы автобронетанковой службы в подразделениях оперативного назначения Национальной гвардии Республики Казахстан
- КАДИРКУЛОВ Ш. К., ОСПАНОВ Ж. С., БЕКМУРЗАЕВ Б. Ж., АХМЕДОВ Д. Ш., АНЕТБАЕВ А. А.** 322
Расчеты электрических параметров БПЛА квадрокоптерного типа на кабеле- тросе
- КЛИМОВ Э. В., ЭЧИН В. Е., БРАЛИНОВ А. А.** 334
Роль и место средств радиолокационного обнаружения в системе инженерно-технического оборудования охраны казахстанской части акватории каспийского моря
- КАЗКЕЕВ Б. М., САРЖАНОВ К. Ж., БАЙБУСИНОВ М. Н.** 346
Снабжение подразделений территориальной обороны в условиях начального периода вооруженного конфликта: анализ украинского опыта и предложения для системы территориальной обороны Республики Казахстан
- КОРАБАЕВ Ж. А., ГРОСКОП Р. В.** 358
В вопросах дополнения имеющейся классификации новыми классификационными признаками современных средств диагностирования систем бронетанкового вооружения
- САЙФУДИНОВ Р. К., НИКИТЕНКО Д. В.** 364
Совершенствование методики подготовки стрелка-автоматчика
- ТЛЕУЖАНОВ Б. М., КУЛЬБАЕВ Ж. Ж.** 370
Манызды мемлекеттік объектілерді күзету үшін қолданылатын инженерлік-техникалық күзету құралдарының ерекшеліктері
- ШАЯХМЕТОВ К. С., ГАЛИЕВ В. Н., МАКИН А. М., ПОПОВСКИЙ С. А., МИНЧЕНКО Л. А.** 376
Роль технической разведки в техническом обеспечении во время военного конфликта в Нагорном Карабахе

БІЛІМ ЖӘНЕ ТӘРБИЕ ТЕОРИЯСЫ МЕН ӘДІСТЕМЕСІ
ТЕОРИЯ И МЕТОДИКА ОБРАЗОВАНИЯ И ВОСПИТАНИЯ
THEORY AND METHODOLOGY OF EDUCATION AND UPBRINGING

АЛЬНАЗИРОВ Р. Б., АКИМБАЕВ Е. Ж., ШАПАСHEB M. A., АЛТЫНБЕКОВ Д. Ш., КЕНЖЕБАЕВА А. М.	383
Научно-технологическая платформа как эффективность повышения инновационной деятельности научно-исследовательских работ в высшем военном учебном заведении	
АТЫГАЕВ Ж. А.	400
Теоретико-методологические основы научно-методического сопровождения преподавателей в условиях цифровой трансформации высшего военного образования	
БАЛТАБЕКОВ А. С., ИМИРОВ С. К.	409
Правовая культура и правосознание офицера национальной гвардии в архитектонике современного государства: теоретико-прикладной аспект	
БЕЛЯЛОВ Р. Д.	416
Теоретическая модель и формула интегральной оценки дисциплинированности военнослужащих национальной гвардии республики казахстан	
ГРИШМАНОВ Р. В., ЗЕРНОВ Д. Ю., НУСУПОВ М. Т., МУЛЬДИНОВ Р. Т.	426
Организационно-педагогические условия формирования у курсантов навыков оперативного реагирования в процессе физической подготовки	
ДАКЕНОВ К. М., МУХАМЕТЖАНОВ А. М., КОРОСТЕЛЕВА Н. А.	434
Оценка психологической и психофизиологической готовности курсантов к действиям в чрезвычайных ситуациях	
ЕГОРОВ В. С., ХАСЕНОВ К. А.	444
Научно-методические основы развития системы обучения тактике служебно-боевого применения курсантов академии Национальной гвардии Республики Казахстан	
ЕЛЬЖАНОВ Д. Ш., ФАЙЗУЛИН А. К., КАРАЕВ У. Т., НУРГОЖАНОВА А. С.	450
Әскери қызметшілердің дене дамуы мен еңбек өтімін арттыру теориясы мен практикасы	
ИМАЖАНОВА Г. С.	459
Ішкі істер органдарындағы тәрбие процесі қызметкерлердің құқыққа қайшы мінез-құлқының алдын алу факторы ретінде	
ИМАНОВ А. К.	467
Трансформация методов тактико-специальной подготовки подразделений в условиях цифровизации военного образования	

ЛОГВИНЕНКО Д. В., АТЫГАЕВ Ж. А. Состояние и тенденции развития научно-методического сопровождения педагогических кадров в технологически насыщенной образовательной среде военного вуза	479
МОЛДАЗЫМ Н. М., ИСАБЕКОВ М. К., КЕУЕНОВ К. Т. Международные подходы к формированию профессиональных компетенций сотрудников органов государственного контроля в условиях цифровизации автомобильных пунктов пропуска	491
МУЛЬДИНОВ Р. Т., ГРИШМАНОВ Р. В., АРЖАКОВ В. В., МУЛЬДИНОВА Э. С. Іссапарлар кезеңінде шектеулі қозғалыс белсенділігі жағдайында рекреациялық жаттығуларды қалыптастыру әдістемесі	506
МУХАМЕТЖАНОВ А. М., КАБАКОВ Н. Д., АТИШЕВ М. М., ДАКЕНОВ К. М. Психофизиологические механизмы адаптации курсантов национальной гвардии республики казахстан к повышенной учебно-служебной нагрузке	513
НУЖИН А. В. Интеллектуальные обучающие системы на основе нейросетей в подготовке курсантов продовольственного обеспечения	521
НУСУПОВ М. Т. Исследования антропометрических показателей, двигательной подготовленности и их важности в борьбе дзюдо	528
СИДИКОВ Б. С., ИМИРОВ С. К. Цифровизация управления воспитательной и идеологической работой в боевой обстановке	535
ТАЛАСОВ М. К., АКБЕРГЕН А. , АСИЛОВ Н. Т. Система дисциплинарных мер в отношении военнослужащих: опыт вооружённых сил турции	545
ТУРТАЕВ А. К. Профилактика профессионального выгорания у военнослужащих Национальной гвардии Республики Казахстан: современное состояние и практические решения	558
ТУРУНТАЕВА А. А., САРСЕКОВ Б. С. Әскери құқық пен тәртіптің түсінігі мен қызметтерін құқықтық талдаудың өзектілігі	566
ТЕЛЕУЖАНОВ С. К., АЛДИЯРОВ Е. Т., КАЛИЕВ Б. А. Әскери қызметшілердің жеке өмірі қылмыстық-құқықтық қорғаудың объектісі ретінде	576

ӘОЖ: 37.013.28

ҒТАМР: 10.01.08

ИМАЖАНОВА Г.С.

педагогика ғылымдарының кандидаты, Қазақстан Республикасы ІІМ Б.Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы, жалпы білім беретін пәндер кафедрасының бастығы, Қарағанды қаласы, Қазақстан Республикасы

ІШКІ ІСТЕР ОРГАНДАРЫНДАҒЫ ТӘРБИЕ ПРОЦЕСІ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ҚҰҚЫҚҚА ҚАЙШЫ МІНЕЗ-ҚҰЛҚЫНЫҢ АЛДЫН АЛУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ

Андатпа. Мақалада ішкі істер органдарындағы тәрбие процесі қызметкерлердің заңсыз мінез-құлқының алдын алудың маңызды факторы ретінде қарастырылады. Зерттеу нормативтік-құндылық, ситуациялық-практикалық, рефлексивті, ұйымдастырушылық және психопрофилактикалық компоненттерді біріктіретін тәрбие жұмысының моделін ұсынады. Тәрбие жұмысының тиімділігі оның қызметтік жағдайлармен байланысына, көшбасшы, ұжым және қызметкер қызметінің даралануы мен өзара сабақтастығына байланысты болады.

Түйінді сөздер: тәрбие процесі, ішкі істер органдары, полиция қызметкерлері, құқық бұзушылықтың алдын алу, заңды мінез-құлық, кәсіби этика, кәсіби мәдениет, нөлдік төзімділік, басшылық, психологиялық тұрақтылық.

ИМАЖАНОВА Г.С.

кандидат педагогических наук, начальник кафедры общеобразовательных дисциплин Карагандинской академии МВД Республики Казахстан имени Б.Бейсенова, город Караганда, Республика Казахстан

ВОСПИТАТЕЛЬНЫЙ ПРОЦЕСС В ОРГАНАХ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ КАК ФАКТОР ПРОФИЛАКТИКИ НЕПРАВОМЕРНОГО ПОВЕДЕНИЯ СОТРУДНИКОВ

Аннотация. В статье рассматривается воспитательный процесс в органах внутренних дел как важнейший фактор профилактики противоправного поведения сотрудников. В исследовании предлагается модель воспитательной работы, объединяющая нормативно-ценностную, ситуационно-практическую, рефлексивную, организационно-средовую и психопрофилактическую составляющие. Обосновывается, что эффективность воспитательной работы зависит от ее связи со служебными условиями, индивидуализации и взаимной преемственности деятельности руководителя, коллектива и работника.

Ключевые слова: воспитательный процесс, сотрудники органов внутренних дел, полиции, профилактика правонарушений, законное поведение, профессиональная этика, профессиональная культура, нулевая терпимость, лидерство, психологическая стабильность.

IMAZHANOVA G.S.

Candidate of Pedagogical Sciences, Head of the Department of General Education Disciplines of the Karaganda Academy of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Kazakhstan named after B. Beisenov, city of Karaganda, Republic of Kazakhstan

THE EDUCATIONAL PROCESS IN THE INTERNAL AFFAIRS BODIES AS A FACTOR IN PREVENTING ILLEGAL BEHAVIOR OF EMPLOYEES

Annotation. The article considers the educational process in the internal affairs bodies as the most important factor in preventing illegal behavior of employees. The study suggests a model of educational work that combines normative-value, situational-practical, reflexive, organizational-environmental and psychoprophylactic components. It is proved that the effectiveness of educational work depends on its connection with the service conditions, individualization and mutual continuity of the activities of the head, team and employee.

Keywords: educational process, employees of the internal affairs bodies, police, crime prevention, legal behavior, professional ethics, professional culture, zero tolerance, leadership, psychological stability.

Кіріспе. Ішкі істер органдарының қазіргі қызметі қызметкерлерден жоғары деңгейдегі кәсіби дайындықты ғана емес, сонымен бірге тұрақты моральдық-құқықтық позицияны қалыптастыруды талап етеді. Құқық қорғау қызметінің ерекшелігі жауапкершілік, белгісіздік, эмоционалдық шиеленіс және белгіленген құқықтық және этикалық талаптарды сақтау қажеттілігі жағдайында тұрақты шешім қабылдауды қамтиды.

Қазақстан Республикасында Ішкі істер органдарының жеке құраммен тәрбие жұмысы оның мақсаттарын, мазмұнын, іске асырудың негізгі нысандары мен тетіктерін айқындайтын нормативтік құқықтық актілер жиынтығымен регламенттелетін кәсіби қызметтің жүйелі ұйымдастырылған бағыты болып табылады. Оның нормативтік-құқықтық негізін «Қазақстан Республикасының Ішкі істер органдары туралы» Заңы, Ішкі істер органдарының жеке құраммен тәрбие, психологиялық және идеологиялық жұмысты ұйымдастыру қағидалары, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Құқық қорғау органдары, азаматтық қорғау органдары және мемлекеттік фельдъегерлік қызмет қызметкерлерінің Әдеп кодексін қамтитын нормативтік жүйе шеңберінде жүзеге асырылады [1-3].

Қарастырылып отырған бағытта Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің міндетін атқарушының 2022 жылғы 30 қарашадағы №921 бұйрығымен бекітілген Ішкі істер органдарының жеке құрамымен тәрбие, психологиялық және идеологиялық жұмысты ұйымдастыру қағидалары маңызды орын алады. Бұл нормативтік құжат қызметкерлердің бойында кәсіби маңызды қасиеттерді қалыптастыруға, қызметтік тәртіпті нығайтуға, кәсіби қызмет нәтижелері үшін құқықтық сана мен жауапкершілік деңгейін арттыруға бағытталған тәрбие, психологиялық және идеологиялық жұмыстарды жүргізудің ұйымдастырушылық негіздерін анықтайды. Сонымен қатар, тәрбие жұмысының нормативтік реттеудің маңызды құрамдас бөлігі Қазақстан Республикасы Президентінің 2023 жылғы 2

қаңтардағы № 81 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасының Құқық қорғау органдары, азаматтық қорғау органдары және мемлекеттік фельдъегерлік қызмет қызметкерлерінің Әдеп кодексі болып табылады. Кодекс қызметкерлердің қызметтік мінез-құлқына қойылатын негізгі этикалық қағидаттар мен талаптарды бекітеді, олардың кәсіби қызметін заңдылықты сақтауға, қызметтік міндеттерін адал орындауға, адамның құқықтары мен бостандықтарын құрметтеуге, сондай-ақ құқық қорғау органдарының беделіне нұқсан келтіретін әрекеттерге жол бермеуге бағыттайды.

Осылайша, нормативтік-құқықтық реттеу қызметкерлердің кәсіби және этикалық мінез-құлқын қалыптастыру үшін қажетті институционалдық негіз жасайды. Алайда нормативтік талаптардың болуы олардың күнделікті мінез-құлықта тұрақты әрі саналы түрде жүзеге асырылуына әрдайым кепілдік бермейді. Құқықтық және этикалық нормаларды білу олардың практикалық әрекеттерге тікелей айналуын қамтамасыз етпейді. Осыған байланысты сыртқы талаптарды сақтау мен қызметкердің заңға, кәсіби этикаға және қызметтік тәртіпке сәйкес әрекет етуге ішкі сенімінің арақатынасы маңызды мәнге ие болады

Осыған байланысты тәрбие жұмысы тек ұйымдастырушылық және қызметтік қана емес, сонымен бірге айқын педагогикалық мазмұнға ие болады. Оның мақсаты құқықтық және этикалық талаптар туралы білімді шектеулі қалыптастыру емес, қызметкердің тұрақты құндылық және кәсіби көзқарастарын, заңдылықты сақтауға, заңсыз әсерге қарсы тұруға, өз іс-әрекеттерінің салдарын сыни тұрғыдан бағалауға және кәсіби нормалардың бұзылуына уақтылы жауап беруге ішкі дайындығын дамыту болып табылады.

Зерттеудің мақсаты - ішкі істер органдарының қызметкерлерімен тәрбие жұмысының профилактикалық әлеуетін арттырудың ұйымдастырушылық-педагогикалық жағдайларын анықтау.

Мақсатқа жету үшін келесі міндеттер айқындалды: ІІО-ның кәсіби ортасының тәрбиелік әлеуетін ашу; тәрбиелік әсердің қолданыстағы моделінің проблемаларын анықтау; басшының жеке үлгісінің және ұйымдастырушылық мәдениеттің маңыздылығын негіздеу; профилактикалық жұмыстың қазіргі педагогикалық формаларын анықтау; заңды мінез-құлыққа тұрақты көзқарасты қалыптастыру моделін ұсыну.

Зерттеудің әдіснамалық негізі кәсіби педагогика, кәсіби қызмет психологиясы, тәрбие теориясы және кәсіби этика мен полицияның адалдығы саласындағы ғылыми зерттеулер ережелері болды.

Жұмыста Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін талдау және жүйелеу, ғылыми әдебиеттерді талдау, кәсіби-адамгершілік тәрбиеге әртүрлі

тәсілдерді салыстыру, сондай-ақ құрылымдық-функционалдық әдіс қолданылды.

Зерттеудің нормативтік негізін "Қазақстан Республикасының Ішкі істер органдары туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, Ішкі істер органдарының жеке құрамымен тәрбие, психологиялық және идеологиялық жұмысты ұйымдастыру Қағидалары және құқық қорғау органдары қызметкерлерінің Әдеп кодексі құрады [1-3]. Шетелдік тәжірибені талдау кезінде полиция қызметкерлерінің кәсіби адалдығы мен этикалық дайындықтың мазмұнын зерттеу ескерілді. Атап айтқанда, С. Klockars, S. Kutnjak Ivković және M. Habermas кәсіби адалдықты қызметкерлердің жеке қасиеттерімен ғана емес, сонымен қатар ұйымдық ережелермен, тәртіптік механизмдермен және кәсіби ортаның бейресми нормаларымен байланысты құбылыс ретінде қарастырады [4]. (Springer Nature)

Негізгі бөлігі. Ішкі істер органдарындағы тәрбие процессін қызметкердің қызметтік міндеттеріне, құқықтық талаптарға, кәсіби құндылықтар мен өзара әрекеттесу нормаларына қатынасын айқындайтын кәсіби маңызды қасиеттерді қалыптастырудың мақсатты және жүйелі процессі ретінде қарастырған жөн. Бұзушылықтардың алдын алуға және жолын кесуге бағытталған әкімшілік бақылаудан айырмашылығы, тәрбиелік ықпал кәсіби және құқықтық нормалардың саналы түрде сақталуын қамтамасыз ететін мінез-құлықтың ішкі реттеушілерін қалыптастыруға бағытталған.

Педагогикалық позициядан мінез-құлықтың сыртқы және ішкі реттелуін ажырату маңызды. Сыртқы реттеу, басшылықтың талаптарына, нұсқаулықтарға, бақылау мен тәртіптік шараларға негізделсе, ішкі реттеу қызметкердің кәсіби құндылықтар мен нормаларды саналы қабылдауын және оларды шешім қабылдауда жеке бағдар ретінде пайдалануды қамтиды. Сондықтан тұрақты заңды мінез-құлық нормативтік талаптарды білумен ғана емес, олардың қызметкердің кәсіби санасы мен жеке сенім жүйесіне интеграциялану дәрежесімен де анықталады.

Осыған байланысты тәрбие процесінің негізгі педагогикалық нәтижесі – қызметкердің бақылау жағдайында ғана емес белгісіздік, қызметтік қысым немесе мүдделер қақтығысы жағдайында да заңға және кәсіби этикаға сәйкес мінез-құлықты дербес таңдауға дайындығын білдіретін тұрақты ішкі құқықтық позицияны қалыптастыру. Бұл процесс норманы білу, оның мазмұны мен кәсіби қызметкерлердің кәсіби санасындағы, құндылық бағдарлары мен мінез-құлық ұстанымдарындағы өзгерістермен бағалануы тиіс.

Бұл жағдайда түпкілікті шешімді ғана емес, оның мотивациялық негізін де талдау маңызды. Сондықтан тәрбиелік әсер дәйектілікпен құрылуы мүмкін: жағдай, кәсіби таңдау, дәлелдеу, салдарды талдау және рефлексия.

Мұндай құрылым қызметкерге дайын үлгіні механикалық ұстануға емес, моральдық-құқықтық таңдауды өз бетінше жүзеге асыруға және оны кәсіби борыш пен жеке жауапкершілік тұрғысынан негіздеуге мүмкіндік береді.

Заңды мінез-құлықтың қалыптасуына бөлімнің әлеуметтік-кәсіби ортасы айтарлықтай әсер етеді. Қызметкердің мінез-құлқы тек жеке көзқарастармен ғана емес, сонымен қатар ұжымда қалыптасатын бейресми нормалармен де анықталады. Бірлескен қызмет процесінде рұқсат етілген және жол берілмейтін мінез-құлық, бұзушылықтарға реакция сипаты, сондай-ақ кәсіби өзара әрекеттесудің белгілі бір әдістерінің қолайлылығы туралы идеялар қалыптасады.

Бұзушылықтарға жүйелі түрде жауап болмаған жағдайда олардың біртіндеп қалыпқа келуі мүмкін. Шартты түрде мұндай процесті дәйектілік ретінде ұсынуға болады: бұзылу, реакцияның болмауы, тәуелділік, қалыпқа келтіру, қайталау.

Сондықтан тәрбие жұмысының профилактикалық функциясы белгілі бір заңсыз әрекеттің алдын-алу ғана емес, сонымен қатар бұзушылық мінез-құлықтың әлеуметтік қолайлы моделіне айналмайтын кәсіби ортаны қалыптастыру болып табылады. Ол үшін дәйектілік қажет: бұзушылықты анықтау, объективті бағалау, заңды әрекет ету, себептерді анықтау, қайталаудың алдын алу.

Бұл тұрғыда бөлімше басшысы қалыптастыратын білім беру ортасының сипаты ерекше маңызға ие. Көшбасшы тек тәрбие іс-шараларын ұйымдастырушы ғана емес, сонымен қатар педагогикалық әсердің тікелей субъектісі болып табылады. Оның күнделікті мінез-құлқы, көшбасшылық стилі, талаптардың дәйектілігі, шешімдердің әділдігі, бағыныштыларға деген көзқарас және ашық өзара әрекеттесуге дайын болу жеке құрамның кәсіби көзқарастарының сипатына тікелей әсер етеді.

Демек, оқу процесінде көшбасшы ұйымдастырушы, кері байланыс субъектісі, кәсіби құндылықтардың тасымалдаушысы және заңды мінез-құлық үлгісі ретінде әрекет етеді. Қойылған талаптар мен көшбасшының жеке үлгісі арасындағы сәйкестік ерекше рөл атқарады. Декларацияланатын құндылықтар мен нақты басқару практикасы арасында алшақтық болған кезде тәрбиелік әсер жүйелілік пен сенімділікті жоғалтады. Керісінше, көшбасшының талаптарының, шешімдерінің және жеке мінез-құлқының үйлесімділігі ұжымдық санада тиісті нормаларды бекітуге ықпал етеді.

Профилактиканың тағы бір маңызды бағыты-оқу процесінің психологиялық компоненті. Ішкі істер органдары қызметкерлерінің кәсіби қызметі жоғары жауапкершілікпен, қиын жағдайларда шешім қабылдау қажеттілігімен, эмоционалды шиеленіспен және стресстік факторлардың әсерімен байланысты. Мұндай жағдайларда өзін-өзі реттеу, рефлексия және өз мінез-құлқын бақылау қабілеті ерекше мәнге ие болады. Сондықтан психологиялық профилактика тәрбие

жұмысынан оқшауланбай, оның өзара байланысты компоненті ретінде қарастырылуы керек. Оның мазмұны эмоционалды өзін-өзі реттеуді, стресске төзімділікті, кәсіби рефлексия дағдыларын дамытуды, жеке кеңес беруді және кәсіби қызметте қиындықтарға тап болған қызметкерлерді сүйемелдеуді қамтуы мүмкін. Бұл тәсіл назарды қалыптасқан проблемаға жауап беруден деструктивті мінез-құлықтың алдын алу үшін жағдай жасауға ауыстыруға мүмкіндік береді.

Осылайша, тәрбие процесі әртүрлі іс-шаралардың жиынтығы емес, нормативтік-құндылық, ситуациялық-практикалық, рефлексивті, ұйымдастырушылық және психопрофилактикалық компоненттер өзара байланысты біртұтас педагогикалық жүйе болуы керек. Олардың интеграциясы қызметкердің білімі мен түсініктеріне, сондай-ақ оның құндылық-мотивациялық саласына, мінез-құлық таңдауына және өзін-өзі бақылау қабілетіне дәйекті әсер етуді қамтамасыз етеді.

Нормативтік-құндылық компоненті кәсіби құндылықтар мен тиісті мінез-құлықтың мазмұнын анықтайтын талаптарды түсінуге бағытталған. Ситуациялық-практикалық компонент үйренген нормаларды кәсіби таңдау жағдайына ауыстыруды қамтамасыз етеді. Рефлексивті компонент қызметкердің өзінің мотивтерін, шешімдерін және олардың салдарын талдаумен байланысты. Ұйымдастырушылық компонент кәсіби ұжымның оң нормаларын қалыптастыруға бағытталған. Психопрофилактикалық компонент өзін-өзі реттеу және психологиялық тұрақтылық механизмдерінің дамуын қамтамасыз етеді.

Бұл жүйені іске асырудың интегралды нәтижесі заңды мінез-құлыққа тұрақты ішкі көзқарасты қалыптастыру болып табылады, оны келесідей ұсынуға болады: норманы білу, норманы түсіну, норманы қабылдау, нормаға сәйкес әрекет ету. Бұл жағдайда мінез-құлықтың заңдылығы тек сыртқы бақылаудың нәтижесі ғана емес, сонымен қатар ішкі қабылданған кәсіби ұстанымның салдары болып табылады.

Тәрбие жұмысының нәтижелілігін бағалау тәсілдерінің өзгеруі де маңызды болып табылады. Өткізілген іс-шаралар санын сипаттайтын сандық көрсеткіштер қол жеткізілген педагогикалық нәтижені толық бағалауға мүмкіндік бермейді. Неғұрлым мазмұнды критерийлер кәсіби құндылықтар туралы хабардарлық дәрежесі, қызметкердің қабылданған шешімнің дұрыстығын дәлелдеу қабілеті, бұзушылықтарға жауап беруге дайын болуы, кәсіби рефлексия деңгейі және бөлім ішіндегі әділеттілікті қабылдау болуы мүмкін. Демек, ішкі істер органдарындағы тәрбие процесінің профилактикалық әлеуеті оның сыртқы реттеуден мінез-құлықтың ішкі өзін-өзі реттеуіне көшуді қамтамасыз ету қабілетімен анықталады. Дәл осы ауысу тәрбие жұмысын тек қызметтік тәртіпті сақтау құралы ретінде ғана емес, сонымен қатар қызметкерлердің заңсыз мінез-құлқының алдын-алудың педагогикалық механизмі ретінде қарастыруға мүмкіндік береді. Бұл тәсілмен

тәрбиелік әсердің орталық объектісі белгіленген талапты сақтау фактісі емес, қызметкердің жеке басын қалыптастыру болып табылады, ол үшін заңдылық, кәсіби жауапкершілік және этикалық нормалар кәсіби таңдаудың ішкі негізі болып табылады.

Жүргізілген талдау негізінде ішкі істер органдарының қызметкерлерімен құқықтық кәсіби мінез-құлыққа тұрақты ішкі көзқарасты қалыптастыруға бағытталған тәрбие-профилактикалық жұмыстың авторлық моделі ұсынылады.

Модель өзара байланысты бес компонентті қамтиды: нормативтік-құндылық - заңнама талаптарын, кәсіби этика мен қызмет құндылықтарын игеру; ситуациялық-практикалық - қызметтік жағдайларды талдау және заңды шешімдер қабылдау; рефлексивті - өз мінез-құлқын, шешімдердің себептері мен салдарын түсіну; ұйымдастырушылық қоршаған орта - кәсіби мәдениетті және ұжымның оң нормаларын қалыптастыру; психопрофилактикалық - өзін-өзі реттеуді дамыту, стресске төзімділік және психологиялық тұрақтылық.

Модельді іске асырудың нәтижесі логика бойынша заңды мінез-құлыққа тұрақты ішкі көзқарасты қалыптастыру болып табылады: норманы білу, норманы түсіну, норманы қабылдау, нормаға сәйкес әрекет ету.

Ұсынылған модель тәрбиелік-профилактикалық жұмысты жеке іс-шаралардың жиынтығы ретінде емес, қызметкердің тұрақты заңды ұстанымын қалыптастыруға бағытталған тұтас педагогикалық процесс ретінде қарастыруға мүмкіндік береді. Бұл тұрғыда зерттеудің ғылыми жаңалығы нормативтік-құндылық, ситуациялық-практикалық, рефлексивті, ұйымдастырушылық-экологиялық және психопрофилактикалық бағыттарды біріктіретін бес компонентті модельді негіздеу болып табылады. Тәртіптік және профилактикалық функцияларды біріктіретін бұзушылықтарға уақтылы және заңды әрекет ету мәдениеті ретінде нөлдік төзімділік қағидатының мазмұны нақтыланды. Модельдің практикалық маңыздылығы оны жеке құраммен тәрбие жұмысында, қызметкерлердің кәсіби дайындығында, сондай-ақ менеджерлердің, тәлімгерлер мен психологтардың қызметінде қолдану мүмкіндігімен анықталады. Заңды шешімдерді өз бетінше қабылдау және негіздеу қабілетін қалыптастыруға бағытталған ситуациялық тапсырмаларды қолдану ерекше маңызға ие. Бұл ретте тәрбие жұмысының тиімділігін тек өткізілген іс-шаралар саны бойынша ғана емес, сонымен қатар кәсіби құндылықтар туралы хабардарлық дәрежесі, заңды шешімдерді дәлелдеу қабілеті, бұзушылықтарға жауап беруге дайындығы және кәсіби рефлексия деңгейі бойынша бағалаған жөн.

Қорытынды. Осылайша, ішкі істер органдарындағы тәрбие-профилактикалық жұмыс белгіленген нормаларды сақтауға ғана емес, сонымен қатар қызметкердің

оларды кәсіби мінез-құдықтың негізі ретінде саналы түрде қабылдауына бағытталуы керек. Ұсынылған модель профилактиканы сыртқы бақылаудан әртүрлі қызметтік жағдайларда

Заңды әрекет етуге ішкі дайындыққа көшуді қамтамасыз ететін жүйелі педагогикалық процесс ретінде қарастыруға мүмкіндік береді.

СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ:

1. Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 23 сәуірдегі №199-V «Қазақстан Республикасының Ішкі істер органдары туралы» Заңы (2026 жылғы) 12 шілдедегі жағдайы бойынша өзгерістер мен толықтыруларымен
2. Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің міндетін атқарушының 2022 жылғы 30 қарашадағы №921 «Ішкі істер органдарының жеке құрамымен тәрбиелік, психологиялық және идеологиялық жұмысты ұйымдастырудың қағидаларын бекіту туралы» бұйрығы
3. Қазақстан Республикасы Президентінің 2023 жылғы 02 қантардағы №81 «Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдары, азаматтық қорғау органдары және мемлекеттік фельдъегерлік қызметі қызметкерлерінің әдеп кодексін бекіту туралы» Жарлығы (қолданыстағы редакцияда).
4. Klockars C.B., Ivković S.K., Haberfeld M.R. Enhancing Police Integrity. New York: Springer, 2007

REFERENCES:

1. Qazaqstan Respublikasynyng 2014 zhylghy 23 sauirdegi №199-V «Qazaqstan Respublikasynyng Ishki ister organdary turaly» Zangy (2026 zhylghy) 12 shildedegi zhaghdayy boyynsha ozgerister men tolyqtyrularymen
2. Qazaqstan Respublikasy Ishki ister ministrligining mindetin atqarushynyng 2022 zhylghy 30 qarashadaghy №921 «Ishki ister organdarynyng zheke quramymen tarbielik, psikhologiyalyq zhane ideologiyalyq zhumysty uyymdastyrudynyng qaghidalaryn bekitu turaly» buyryghy
3. Qazaqstan Respublikasy Prezidentining 2023 zhylghy 02 qantardaghy №81 «Qazaqstan Respublikasynyng quqyq qorghau organdary, azamattyq qorghau organdary zhane memlekettik feldegerlik qyzmeti qyzmetkerlerining adep kodeksin bekitu turaly» Zharlyghy (qoldanystaghy redaktsiyada).
4. Klockars C.B., Ivković S.K., Haberfeld M.R. Enhancing Police Integrity. New York: Springer, 2007

Журнал 2011 жылдан шыға бастады Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланы академиясының
басылымы Бас редакторы полковник А.Қ. Тоқышев

**Ғылыми-білім беру журналы «Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланы академиясының
ХАБАРШЫСЫ» - «ВЕСТНИК Академии Национальной гвардии Республики Казахстан»
Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігінің Ақпараттандыру
комитетінде тіркелген, 28 қазан 2022 ж. № KZ73VPY00058079 куәлігі.**

*Журнал ҚР ҒЖЖБМ ҒЖЖБССҚК әскери іс және қауіпсіздік бойынша негізгі қорытындыларды
жариялауға, ұсынған ғылыми басылым
(2023 жылғы 28 сәуірдегі № 188 бұйрығы)*

Редакцияның мекен-жайы мен телефоны: 150009, Петропавл қаласы, Ж. Қизатов к., 6.

Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының академиясы.

Әскери-ғылыми орталығы Телефон: (8 7152) 50-78-88, Тел./факс: (8 7152) 50-74-83; E-mail:
Vestnik@ang.edu.kz

Журнал жылына 4 рет шығарылады

Мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді

Журнал издается с 2011 года Издание Академии Национальной гвардии Республики Казахстан
Главный редактор полковник Токушев А.К.

**Научно-образовательный журнал «Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланы
академиясының ХАБАРШЫСЫ» - «ВЕСТНИК Академии Национальной гвардии Республики
Казахстан» зарегистрирован в Комитете информации Министерства информации и
общественного развития Республики Казахстан, свидетельство № KZ73VPY00058079 от 28
октября 2022 г.**

*Журнал рекомендован КОКСНиВО МНиВО РК для публикации основных результатов по
военному делу и безопасности (Приказ № 188 от 28 апреля 2023 года)*

Адрес и телефон редакции: 150009, г. Петропавловск, ул. Ж. Кизатова, 6, Академия
Национальной гвардии Республики Казахстан.

Военно-научный центр. Телефон: (8 7152) 50-78-88, Тел./факс: (8 7152) 50-74-83; E-mail:
Vestnik@ang.edu.kz

Журнал выходит 4 раза в год

Мнения авторов не отражают точку зрения редакции

The magazine has been published since 2011. Publication of the Academy of the National Guard of
the Republic of Kazakhstan Editor-in-chief Colonel Tokushev A.K.

**The scientific and educational journal "Kazakhstan Republikasy Ultty Ultans
akademiyaşyny KHABARSHYSY" - "BULLETIN of the Academy of the National Guard of the
Republic of Kazakhstan" is registered with the Information Committee of the Ministry of
Information and Social Development of the Republic of Kazakhstan, certificate No.
KZ73VPY00058079 of October 28, 2022**

*The journal is recommended by KOKSNiVO MNiVO RK for the publication of the main results on
military affairs and security (Order No. 188 of April 28, 2023)*

Address and telephone number of the editorial office: 150009, Petropavlovsk, st. Zh. Kizatova, 6,
Academy of the National Guard of the Republic of Kazakhstan.

Military Science Center. Telephone: (8 7152) 50-78-88, Tel./Fax: (8 7152) 50-74-83; E-mail:
Vestnik@ang.edu.kz

The magazine is published 4 times a year

Authors' opinions do not reflect the opinion of the editors

Басуға 28.08.2026 ж. қол қойылды. Форматы 60х84/8
Офсет басылымы. Офсет қағазы. 34,8 есепті баспа табағы.
Таралымы 25 дана.

Баспахананың мекен-жайы: 150009, Петропавл қ., Ж. Кизатов к., 6,
Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланы академиясы
Әскери-ғылыми орталығы

Подписано в печать 28.08.2026 г. Формат 60х84/8
Печать офсетная. Бумага офсетная. Уч.-изд. л. 34,8 п.л. Тираж 25 экз.

Адрес типографии: 150009, г. Петропавловск, ул. Ж. Кизатова, 6,
Академия Национальной гвардии Республики Казахстан
Военно-научный центр